

Magelungens grundskola Uppsala

**Plan mot kränkande behandling och
diskriminering**

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Magelungens grundskola Uppsala har plats för 12 elever i åk 7-9. Skolan vänder sig till elever med omfattande behov av särskilt stöd. Hälften av skolplatserna kompletteras med dagverksamhet vilket innebär att eleverna får behandling på uppdrag av socialtjänsten. Resterande elever har ingen behandling men deras skolgång präglas av individuella anpassningar, små grupper och hög personaltäthet.

Ansvariga för planen

Åsa Bergström, rektor

Jörgen Lundmark, behandlingschef

Mohammed Ali, kurator/samordnare

Vår vision och värdegrund

Alla på Magelungens grundskola Uppsala har rätt att vistas i en trygg skolmiljö som präglas av respekt för människors lika värde.

Här blir man positivt uppmärksammad och känner sig behövd. Vårt mål är att skapa ett öppet klimat som är positivt och där man som elev känner att man har möjlighet att lyckas. En trygg miljö där alla kan vara sig själva och få den hjälp man behöver utan att vara rädd för trakasserier.

Det dagliga arbetet genomsyras av den värdegrund som anges i grundskolans läroplan kap 1 och 2. Vi strävar mot att all personal och alla elever ska arbeta aktivt för att främja allas lika värde genom att motverka all form av diskriminering, mobbing, rasism, trakasserier, rasism och annan kränkande behandling. Etniska, religiösa och kulturella intressen ska så långt som möjligt tillgodoses.

Utgångspunkten är en humanistisk människosyn som baseras på antagandet att alla människor ska behandlas med respekt och att alla har lika värde oavsett ålder, kön, sexuell läggning, religionstillhörighet eller ursprung. Den humanistiska människosynen utgår ifrån att människan är social, förändrings- och utvecklingsbar och kan ta ansvar för sitt liv och sina gärningar.

Planen gäller från 160131

Planen gäller till 170131

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskriminering kan exempelvis ske genom skolans regler och rutiner.

En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbplatser)

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Befogade tillsägelser

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela gruppen. En befogad tillrättavising är inte en kränkning, även om eleven kan uppleva det som kränkande.

Lagstiftning

Det är nolltolerans mot kränkningar i skolan. Det finns två lagar som ska skydda elever från kränkningar, diskriminering och trakasserier, Diskrimineringslagen och Skollagen (14 a kapitlet).

Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering och trakasserier på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

Diskrimineringsombudsmannen (DO) ska ha tillsyn över att lagen följs.

I Skollagen, kapitel 14 a, förbjuds kränkande behandling som inte är kopplad till någon diskrimineringsgrund. Barn- och elevombudet (BEO) och Skolinspektionen ska ha tillsyn över att lagen följs

Delaktighet och förankring personal, elever och vårdnadshavare

- Personalen informeras vid läsårsstart om aktuell lagstiftning gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt tar del av planen. Rektor ansvarar.
- Vårdnadshavare och elever informeras om ovanstående samt tar del av likabehandlingsplanen i samband med läsårsstarten. Rektor ansvarar.
- Informationsmöte för vårdnadshavare hålls minst en gång per läsår. Där avhandlas frågor som rör elevers trygghet och studiero samt skolans sätt att hantera diskriminering och kränkande behandling. Vårdnadshavare uppmuntras att lämna synpunkter på planen. Rektor och kurator ansvarar.
- Magelungens grundskola Uppsala har täta samtal med elevernas vårdnadshavare, ofta daglig kontakt. I samtalen ges vårdnadshavare möjlighet att diskutera elevens trivsel, trygghet och studiero. De tankar som vårdnadshavare delger mentor eller annan personal förmedlas till rektor, behandlingsschef och kurator.
- Skolan har regelbundna klassråd/vi-möten där alla elever, mentorer och kurator deltar. Kurator leder mötet. På dessa möten ges eleverna möjlighet att påverka sin lärandemiljö samt under strukturerade former prata om trivsel, beteenden och bemötande. Här tas också förslag till gemensamma ordningsregler fram.
- Alla elever skall få regelbunden SEFT(social emotionell färdighetsträning) antingen i grupp eller enskilt. SEFT ger eleverna möjlighet att diskutera relationer, känslor och beteenden
- Eleverna har mentorstid i slutet av varje skoldag. Särskild vikt läggs vid att diskutera elevens trygghet, trivsel och studiero. Om någonting avvikande har inträffat under dagen ges också möjlighet att diskutera frågan. Eleven ges även möjlighet till reflektion över sitt eget och andras handlande.
- Personalgruppen arbetar kontinuerligt med värdegrunds-och trygghetsfrågor i olika forum såsom APT och dagliga konferenser.

Vi kartlägger kränkande behandling genom att:

- Varje termin genomförs en enkät för att kartlägga elevernas upplevelse av trygghet och studiero. Personalgruppen analyserar resultaten av enkäten för att utveckla och följa upp arbetet med förebyggande åtgärder. Även vårdnadshavare besvarar en enkät som analyseras. Dessa enkäter tillhandahålls av huvudmannen. Mentorer ansvarar för att elever och vårdnadshavare besvarar enkäterna i december och maj.
- Alla elever i årskurs 8 genomför under vårterminen en brukarenkät som tillhandahålls av Uppsala kommun. Även denna enkäts sammanställning analyseras av personalgruppen för att eventuellt vidta åtgärder.
- Varje morgon träffas personalen för att gå igenom dagen och säkerställa elevernas trivsel, trygghet och studiero. Efter skoldagens slut samlas personalen åter för att utvärdera dagen och diskutera hur vi går vidare med eventuella incidenter som har ägt rum under dagen. Stor vikt läggs också vid att reflektera över hur en incident skulle kunna förebyggas.

- Vid incidenter följs de rutiner som beskrivs under rubriken rutiner för åtgärder vid kränkande behandling. Vice VD på Magelungen går igenom dokumentationen, sammanställer och analyserar. Syftet är att söka mönster dvs. om incidenterna tenderar att ske på specifika platser, tidpunkter och vid specifika situationer. Utifrån analysen kan kränkande behandling förebyggas.
- Alla elever har kuratorssamtal på veckobasis. Under samtalen kartlägger kuratorn om kränkande behandling har ägt rum.
- Varannan vecka samlas rektor och elevhälsa för att ta emot lärares oro runt enskilda elever.
- Under utvecklingssamtalen med elev och vårdnadshavare diskuteras trygghet, trivsel och studiero.
- Skolsköterskan ska ha hälsosamtal med alla elever en gång per läsår.
- Under personalmöten diskuteras om det finns några rutiner och arbetssätt som behöver förändras utifrån kränkande behandling, diskriminering och delaktighet.

Förebyggande och främjande arbete, aktiviteter

Det främjande arbetet ska stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för att demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Syftet är att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla elever och genomförs utan att det föranleds av något särskilt problem i verksamheten.

- På raster finns det alltid personal närvarande för eleverna. De vuxna uppmärksammar språk, attityder och värderingar som har en nedvärderande ton.
- Under lunchen äter all personal pedagogisk lunch med eleverna för att skapa en trygg miljö. Personalen vägleder eleverna i god kommunikation och respektfullt bemötande samt förstärker och lyfter när elever uppvisar goda förmågor.
- Under hela skoldagen använder vi vardagssituationer för att träna och utveckla elevernas sociala förmågor. Vi påminner eleverna om våra gemensamma trivselregler både i och utanför klassrummet.
- Varannan vecka samlas rektor och elevhälsa för att ta emot lärares oro runt enskilda elever.
- Varje morgon träffas personalen för att gå igenom dagen och säkerställa elevernas trygghet och studiero. Efter skoldagens slut samlas personalen åter för att utvärdera dagen och diskutera hur vi går vidare med eventuella incidenter som har ägt rum under dagen. Stor vikt läggs också vid att reflektera över hur en incident skulle kunna förebyggas.
- Alla elever erbjuds SEFT(social emotionell färdighetsträning) enskilt eller i grupp. Under SEFT-passen förebyggs kränkande behandling genom att hålla vårt förhållningssätt gentemot planen levande. Under SEFT-passen används också olika värderingsövningar i syftet att träna på att respektera andras åsikter och våra olikheter.

- Alla elever har enskilda kuratorssamtal där kurator och elev resonerar om attityden på skolan. Samtalen syftar även till att stärka respektive elev i våga satt stå för sina åsikter, respektera andras åsikter och samtala om samarbetet i gruppen?
- Mentor har utvecklingssamtal med elever en gång per termin. Under utvecklingssamtalet betonas inte bara elevens kunskapsutveckling utan även elevens mående och upplevelse av trygghet under skoldagarna samt under färden till och från skolan.
- Rektor ansvarar för att all planering och genomförande av undervisningen genomsyras av den värdegrund som läroplanen ger uttryck för och att eleverna får ta del av både kunskaper och samhällets värderingar i den dagliga verksamheten.
- I den dagliga verksamheten i skolan ska elevernas åsikter vara synliga och alla elever ska få möjlighet att komma till tals.
- All undervisning ska planeras och struktureras så att den uppmanar till kritisk granskning av lärostoffet.
- Friluftsdagar ska hållas regelbundet för att stärka relationerna och samarbetet mellan eleverna.
- På fredagseftermiddagar anordnas trivselaktiviteter kopplade till skolans mål för att ytterligare stärka relationerna.
- Elevhälsan arbetar förebyggande utifrån planen och i frågor rörande psykisk, fysisk och relationell hälsa.
- Skolsköterskan ska ha hälsosamtal med alla elever en gång per läsår.

Utvärdering och förankring av ny plan

- Planen mot diskriminering och kränkande behandling behandlas på personalnivå i september varje år. Rektor och behandlingschef ansvariga.
- Mentorerna och samordnarna ansvarar för att planen utvärderas och diskuteras med eleverna i oktober. Kurator ansvarar för underlag.
- Ny plan tas fram i januari varje år. Rektor, behandlingschef och kurator ansvarar för att revidera planen utifrån elevers, vårdnadshavares och personals synpunkter. Den nya planen skickas till vårdnadshavare, delges eleverna samt publiceras på skolans hemsida.

Utreda och åtgärda kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Kränkande behandling mellan elever

Den som uppmärksammar kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering i skolan ska regera och vidta åtgärder omedelbart. Information om det inträffade ska föras vidare till rektor, EHT samt berörd mentor. Det är upp till varje enskild person att avgöra om hen uppfattar beteendet eller handlingen som kränkande.

Handlingsplan

- Om en elev upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkningar ansvarar de vuxna för att anmäla detta till rektor. Vid anmälan används blankett, gemensam för Magelungens skolor, för anmälan om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som finns på Schoolsoft.
- Rektor ska informera huvudmannen genom att skicka kopia på anmälan till vice VD. Originalet förvaras i särskild pärm på skolan. Rektor informerar även vårdnadshavare.
- Rektor gör bedömningen att inleda en utredning på skolan om man inte genom några frågor kan få händelsen klarlagd och situationen därefter klarlagd. Rektor ansvarar för att utreda om en elev upplever sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad. Vid dokumentationen av utredningen och åtgärder används blankett som är gemensam för Magelungens skolor. Blanketten finns att hämta på Schoolsoft.
- Rektor skickar en kopia av ovanstående blankett till huvudmannen. Även vårdnadshavare informeras om utredningen samt vilka eventuella åtgärder som avses att vidtas.

Om en elev känner sig kränkt uppmärksammas det direkt i samtal. Uppföljning sker till dess att man kan säkerställa att kränkningarna har upphört. Åtgärder som vidtas ska grundas på utredningen och riktas till både den/de som blivit utsatt och till den/de som har utövat kränkningen. Åtgärder som vidtas kan exempelvis vara stödjande samtal, medling, polis- eller socialtjänstanmälan, kontakt med vårdnadshavare, insatser från elevhälsoteamet. Beslut om sanktioner fattas av rektor(se kap 5 och 6 i skollagen).

Rektor har det yttersta ansvaret för utredningen samt rapportering till huvudman. Vid all form av kränkande behandling samarbetar mentor, rektor och elevhälsoteam kring ärendet.

Uppföljning

Rektor och behandlingschef följer upp händelsen enskilt med eleverna för att säkerställa att situationen är löst. Om problemet kvarstår kontaktas skolans elevhälsoteam samt elevens mentor för att vidta ytterligare åtgärder.

Rutiner för åtgärd, uppföljning och dokumentation vid kränkande behandling vuxen - elev

Vuxen – elev

Skyldigheten att utreda om någon har utsatts för trakasserier eller kränkande behandling träder in så snart någon i verksamheten fått kännedom om att ett barn eller en elev anser sig

ha blivit utsatt för detta. Det krävs alltså inga bevis för att påbörja en utredning och det är den enskilda elevens uppfattning som skolan ska utgå ifrån.

Om en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av en vuxen följs nedanstående plan:

- Händelsen anmäls till mentor, elevvårdsteam, antimobbingsgrupp eller annan vuxen på skolan som eleven har förtroende för.
- Mottagaren av anmälan anmäler omedelbart händelsen till rektor som i sin tur anmäler händelsen till huvudmannen på därtill avsedd blankett.
- Vårdnadshavaren informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.
- Rektor ansvarar för att utredning sker. Huvudmannen har det yttersta ansvaret.
- Separata utredningssamtal förs med samtliga berörda parter.
- Samtalen dokumenteras.
- Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas. Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.
- Åtgärderna dokumenteras.
- Rektor följer upp ärendet med elev och vårdnadshavare.
- Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och följer upp ärendet. Om personalen så önskar kan en facklig representant närvara vid samtalen.
- Utredning och åtgärder utvärderas och dokumenteras.
- Uppföljningen dokumenteras. Om åtgärderna är otillräckliga beslutar rektor om nya åtgärder.
- Rektor ska under utredningstiden ha kontakt med sin chef/ huvudmannen.
- Rektor avgör, i samråd med sin chef, om ärendet ska anmälas till annan myndighet. De beslutar även om ev. disciplinära åtgärder ska vidtas. Facket bör då kopplas in.
- Varje ärende ska utredas och handläggas skyndsamt. Ansvarig för detta är rektor och ytterst ansvarig är huvudmannen.
- Om åtgärderna inte är tillräckliga kan elev och vårdnadshavarna vända sig till Barn- och elevombudsmannen (www.skolinspektionen.se/BEO) eller Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se).